

Àrea 1 COMPRESIÓ ESCRITA

Exercici 1 Llegiu atentament este article i trieu l'opció correcta (*a, b, c* o *d*). Teniu en compte que, per a cada qüestió plantejada, només hi ha una resposta correcta. Fixeu-vos en l'exemple (número 0).

Progrés

El segle XIX va ser un segle d'optimisme basat en l'avanç generalitzat de les ciències: moltes van nàixer llavors i pràcticament totes van adoptar la forma moderna com les coneixem hui en dia. Va ser un segle molt més de ciència que de tecnologia; en aquell moment eren realitats ben separades, amb objectius i mètodes distints. La relació estreta entre ciència i tecnologia no es produïx fins al segle XX.

Certament, la majoria d'edat de la ciència va ser vista com la clau que obria la porta a un futur millor per a tothom. El fet que el segle haguera vist la implantació de la maquinària industrial i de la llum elèctrica, l'aparició del telèfon, dels cotxes, o el naixement de la ràdio, va reforçar la idea d'un progrés creixent que pareixia que no havia de tindre aturador. És en aquella època quan molts pobles i ciutats comencen a posar als seus carrers noms fins aleshores tan impossibles com carrer del Progrés o carrer de la Indústria.

Este entusiasme científic, però, no va durar gens. En els primers anys del segle XX, ja se sentien veus que alertaven sobre les dificultats del progrés i tenien dubtes sobre el caràcter suposadament beneficiós dels avanços científics, que no arribaven a tothom, però que es posaven al servei de la indústria de guerra. Les esperances passades, doncs, s'esvanien a poc a poc. El progrés esdevenia un mite científic i social que calia revisar.

En el segle XX ens hem vist abocats, per tant, a mamprendre la revisió d'este mite: la realitat política i bèlica de bona part del segle, que ha vist l'opressió i la destrucció amb mitjans tècnics i amb coneixements científics extraordinàriament poderosos, ha mostrat que això que anomenem «progrés» té manifestacions molt dubtoses, i que és ben cert que sempre pareix més gran del que és en el fons. Alhora, però, no es pot negar que hi ha hagut avanços importants en molts camps, particularment gràcies a la informàtica -amb aplicacions en totes les àrees de la vida-, a la irrupció explosiva de les comunicacions i de les xarxes socials i, per descomptat, als avanços biomèdics, que mereixen una menció especial. En tots estos camps, el segle XXI ha agermanat ciència i tecnologia amb una força impensable al començament del segle XX.

El fet és que, entre nosaltres, conviuen la fascinació i el desig del progrés amb el temor pels efectes d'un progrés descontrolat o controlat per uns quants. És per això que molts es pregunten si hi ha realment progrés o què és això del progrés. Potser ens podem acostar a una resposta si desfem la confusió existent entre «avanç» i «progrés».

«Avanç» significa sempre «anar endavant» i, segurament, també «evolució». Però no és clar que este anar endavant signifiqui automàticament «prosperar» o «millorar», senzillament perquè no és clar que el canvi haja de significar una millora. És cert que els avanços més constatables, els avanços tècnics, en els productes, en la seua manipulació, en el seu ús, no acostumen a tindre marxa arrere. En canvi, els avanços en les idees, en els costums, són molt més discutits i discutibles, i són, en tot cas, més fàcilment reversibles.

Per això, la pregunta «hi ha hagut progrés en la història de la humanitat?» es pot respondre amb més facilitat si distingim el progrés tècnic o tecnològic de l'ideològic o moral. Els dos van units a la manera de viure dels humans, els dos poden ser la causa d'una vida millor, però no sempre ho són. I no sempre es poden distingir netament els dos progressos: que s'inventaren certes màquines domèstiques va fer que la dona -perquè llavors era bàsicament ella qui portava la casa- quedara un poc més alliberada de faenes feixugues i poguera tindre més temps per a altres coses, o les poguera compaginar amb altres tasques; que es perfeccionaren les armes de foc va fer que molts hòmens es dedicaren a la caça o foren enrolats per a la guerra. Com més aplicable ha sigut una nova tècnica a un sol ús, o a molt pocs, menys repercussió ha tingut en àmbits més generals de la vida, o hi ha tingut una repercussió més retardada.

La darrera virtut de la tècnica no ha sigut mai merament tècnica, sinó també ideològica, política, social, moral. I, per tant, les tècniques de vegades han canviat les idees, però sovint les idees han acabat de condicionar l'aplicació de les tècniques. Això ajuda a entendre el conflicte, fins i tot la tensió, entre avanç tecnològic i avanç ideològic o moral. Sovint pareix que l'avanç tècnic és, per raons pràctiques i econòmiques, superior a l'avanç moral. De fet, els humans hem creat situacions de progrés tècnic absolutament fantàstic, sense que hàgem progressat personalment i col·lectiva de forma adequada.

Hui, la idea que tècnicament tot és possible ja no és una idea de progrés sinó de capacitat, de poder. Perquè resulta que ho podem fer quasi tot, però no ho podem aconseguir tot. Els ideals són una altra cosa, i la tècnica ja no és un ideal. Des d'este punt de vista es pot respondre la pregunta sobre el progrés de la humanitat, sobre allò que anomenem «progrés»: estem immersos en els avanços tecnològics més impressionants que ha viscut mai la humanitat; també és evident que algunes idees van transformant la consciència moral pública (per exemple, pel que fa als drets de les dones, de la infància, al respecte per opcions sexuals o ideològiques diferents). Tot i això, per desgràcia és constatable que els humans no estem a l'altura dels nostres propis valors, de les nostres pròpies conviccions. Que la nostra vida siga tècnicament millor no vol dir que siga humanament millor, més agradable, més digna. Allò que anomenem «progrés» no és, doncs, la mera acumulació d'avanços tecnològics, sinó que consistix a aconseguir que estos avanços estiguen al servei de la millora social i moral de la humanitat.

0.

El tema principal que es tracta en l'article és...

- a. l'evolució del concepte de progrés.
- b. el descontrol moral de la societat.
- c. l'optimisme sobre el futur més immediat.
- d. la investigació tècnica i científica.

1.	El segle XIX es caracteritzava per... a) l'èxit que suposa aplicar el desenvolupament científic a la tecnologia.b) la generalització d'una gran confiança en el progrés de base científica.c) la irrupció de nombroses branques de la ciència i de la tecnologia.d) l'aparició de preocupacions entorn dels efectes dels avanços científics.
2.	En el pas al segle XX s'observa... a) un reforçament de les disciplines científiques enfront de la tecnologia.b) un canvi en la toponímia de pobles i ciutats, inspirat en els avanços.c) una acceptació plena dels beneficis que s'associaven al progrés.d) la modernització definitiva de les disciplines científiques i socials.
3.	El qüestionament del concepte de progrés desmesurat comença... a) a causa dels efectes perversos d'alguns avanços sobre la humanitat.b) a partir de la introducció d'una informàtica invasiva en molts camps socials.c) amb el plantejament d'un debat ètic al voltant dels avanços en biomedicina.d) per l'extensió de les xarxes de comunicació social i la fascinació que generen.
4.	Els avanços tècnics... a) s'implanten de manera irreversible si impliquen una millora per a la societat.b) estan en mans i al servei de les elits socials, no de la majoria de la població.c) estan estretament lligats a l'evolució dels valors morals i la ideologia dominant.d) impliquen canvis d'hàbits i d'idees, cosa que genera resistències i temors.
5.	Segons el text, què és en realitat el progrés? a) Assegurar que podrem realitzar tots els avanços tecnològics que ens proposem.b) Aconseguir mitigar la tensió històrica entre avanç tecnològic i avanç ideològic.c) Avançar tecnològicament per a aconseguir una societat més digna i humana.d) Canviar les estructures socials i fer-ne participis els col·lectius vulnerables.

Àrea 2 ESTRUCTURES LINGÜÍSTIQUES

Exercici 2 Completeu el text que teniu a continuació amb l'alternativa més precisa i adequada. Només hi ha una opció correcta per a cada buit. Fixeu-vos en l'exemple (número 0).

Pot ser tendència el silenci?

Vivim en una època de sobreinformació i hiperconnectivitat. Part de les nostres vides es desenvolupen en un espai virtual. Es calcula que una persona passa cada dia, de mitjana, **(0)** 2 hores i 24 minuts connectat. **(6)** estem creant una síndrome contemporània: la por a perdre'ns alguna cosa o FOMO (*Fear of Missing Out*). A més, la informació que consumim no és necessàriament **(7)**, fiable o interessant; **(8)** vivim en un entorn de gran soroll mediàtic. De la mateixa manera que el soroll excessiu pot **(9)** nostra salut física, el soroll en l'àmbit digital també té un impacte en la nostra salut mental i social. I és ací quan apareix el silenci com a antídote.

La cerca d'espais i activitats on poder estar en silenci i alliberar la ment s'imposa com a tendència i, **(10)**, com a nou mercat econòmic a explotar. A Google, les consultes relacionades amb conceptes com "llocs **(11)** silenciosos" registren més de vint mil cerques al mes a tot el món. L'enorme popularitat que tenen les aplicacions de meditació il·lustren la necessitat de reduir la velocitat **(12)** vivim. La meditació i el ioga ens ajuden a trobar estos espais i els **(13)** en monestirs o centres de meditació estan experimentant un autèntic *boom*.

A estes tendències, **(14)** sumen d'altres pròpies dels **(15)** o dels membres de la generació Z. Per exemple, l'ASMR (Resposta Meridiana Sensorial Autònoma), que **(16)** sentir sons relaxants, com ara xiuxiuejos, que ajuden a calmar l'ànima. Una altra de destacada és la cerca d'espais de silenci com passa a la xarxa social Clubhouse, molt populars per les sessions de meditació. D'altra banda, a TikTok molts joves es graven estudiant en silenci acompanyats **(17)** #SilentStudy. Però, sens dubte, el fenomen més curiós és la pràctica de la *Uitwaaien*, una moda escandinava que proposa fer activitats a l'aire lliure de manera que puguem sentir les ràfegues de vent **(18)** se'ns porten les preocupacions.

Podem afirmar, doncs, que el silenci s'ha **(19)** en un autèntic mercat i, de fet, l'èxit editorial de títols sobre este tema ho **(20)**. Des de manuals d'autoajuda a assajos filosòfics.

	a	b	c
0.	al voltant de	arran de	a la redor de
6.	Tan és així que	Tant és així que	És tan així que
7.	relevant	rellevant	rellevant
8.	més bé	més aïna	més enjorn
9.	afectar la	afectar en la	afectar a la
10.	no obstant això	tanmateix	fins i tot
11.	d'abillament	d'albirament	de retraïment
12.	en que	en la que	en què
13.	recesos	recessos	receços
14.	s'hi	se	en
15.	millennistes	millennaristes	millennaristes
16.	consistix amb	consistix en	consistix a
17.	del hashtag	de l'hàstag	de l'etiqueta
18.	perquè	per a què	per què
19.	transmudat	trasmutat	transmutat
20.	adesa	palesa	avesa

Exercici 3 Completeu el text que teniu a continuació amb l'alternativa més precisa i adequada. Només hi ha una opció correcta per a cada buit. Fixeu-vos en l'exemple (número 0).

Un llenç a protegir

Tenia davant de mi la immensitat de l'Antàrtida. Quilòmetres de neu blanca banyada de capritxosos **(0)** de llum que **(21)** en el moviment quasi imprevisible dels núvols. Una gelada perspectiva que desafiava la paciència dels meus ulls, que, quasi inconscients **(22)** tenien davant, tractaven d'apoderar-se d'aquella escena.

En veure els seus **(23)** blancs, salvatges i desdibuixats, em van vindre a la memòria aquells llenços que el meu pare recolzava en un cavallet **(24)** abans de començar a dibuixar. Uns llenços lliures, que serien marcats per sempre pel bon fer que el meu pare imprimia a base de traços i pinzellades. No obstant això, aquella obra d'art que **(25)** des de l'històric vaixell *Arctic Sunrise* semblava fins i tot més vulnerable. Era un paisatge extraordinari del qual emanava una gran fragilitat.

Amb una extensió de 14 milions de quilòmetres quadrats, l'Antàrtida és un desert de gel amb l'altitud **(26)** més alta de tots els continents. És, a més, el continent més sec, fred i ventós del planeta, que dona **(27)** a volcans i grans **(28)** rocosos. Entre les seues glaceres, o amagats en la foscor de les aigües, habiten multitud d'organismes adaptats a proliferar en aquell medi tan hostil –des de les grans balenes blaves fins al minúscul **(29)** que servix d'aliment al **(30)** antàrtic, un crustaci **(31)** assegura l'equilibri dels ecosistemes antàrtics-. És tal el seu poder, que a l'Antàrtida li diuen la refrigeradora del planeta.

(32), el llenç que contemplava davant meu ja tenia retalls de la petjada de l'ésser humà. Estudis recents parlen de la presència de microplàstics en la **(33)** de diverses espècies de pingüins antàrtics, de la proliferació d'espècies invasores a causa de l'incessant **(34)** d'embarcacions destinades al turisme, o del preocupant augment de les temperatures al continent, que han marcat un rècord històric en 2022 de més de **(35)** per damunt de les temperatures habituals. No són paraules menors: l'alteració de l'Antàrtida podria generar un efecte papallona amb conseqüències devastadores per a la resta del planeta. És llavors quan vaig decidir fer la fotografia, emportar-me un llenç que serà la nostra història la que decidisca com pintar.

	a	b	c
0.	feixos	feixs	feix
21.	s'immiscien	s'inmiscien	s'immicien
22.	de què	del què	del que
23.	turons	taurons	teixons
24.	astorat	garsat	esbiaixat
25.	garbellava	atrotinava	albirava
26.	mitja	mitjana	mediana
27.	quefer	recer	solta
28.	massissos	massisos	massissos
29.	fitoplàncton	fitoplàcton	fitoplancton
30.	cril	kril	<i>krill</i>
31.	la supervivència del qual	que la supervivència	de què la supervivència
32.	Desgraciadament	Agosaradament	Afortunadament
33.	mampresa	empremta	femta
34.	va-i-vé	vaivé	va i ve
35.	30C	30 °C	30 °